

Сынып жетекшісінің тәрбиелік іс- әрекетінің жүйесі

Орындаған: Тасқынбек Ақниет

Тобы: ЖФЗ-711

Қабылдаған: Ашықбаева Гүлмира

ЖОСПАРЫ:

- 1. Мектеп мұғалімінің негізгі міндеттері мен қызметінің ерекшеліктері.
- 2. Оның тәрбиелік қызметі мен тәрбие жұмысын ұйымдастыруы.
- 3. Тәрбие жұмысын жоспарлау.

- Бүгінгі күні сынып жетекшісі - кәсіпкер-педагог, ол өсіп келе жатқан бала үшін:
  - жалпы адамзаттық мәдениетті меңгеретін оқушы мен қоғамның арасындағы рухани жалғастырушы;
  - сынып ұжымының алуан түрлі бірлескен іс-шаралары барысында өзара ынтымақтастық қарым-қатынасының қалыптасуын ұйымдастырушы;
  - оқушы тұлғасының қалыптасуына қолайлы жағдай жасау мақсатымен, олардың дамуын бақылаушы; тәрбие жүйесіне қажетті өзгерістер енгізуші, мектеп психологымен бірігіп оқушының қоғамдық өміріне кейбір түзетулер жасаушы;
  - оқушының күнделікті өмірі мен әрекетін ұйымдастыруда, кәсіби бағдар беруде, қоғам өмірінің әлеуметтік-экономикалық, саяси ерекшеліктерін түсінуде көмекші, кеңесші;
  - сыныпта қолайлы моральдық-психологиялық ахуал қалыптастыру үшін сынып ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті тәрбиелік ықпалдар жасаушы;
  - оқушының дамуы мен жетілуіне ықпал жасайтын тәрбиелік күштердің (мектеп, отбасы, қоғам) басын қосушы, үйлестіруші.

- Сынып жетекшісінің негізгі міндеттері:
Тәрбиеші-педагог назарынан тыс қалдырмайтын бірінші объект, бастапқы міндет тәрбиелік және дамытушылық маңызы бар әрекет ұйымдастыру. Ұйымдастыру қызметі болмағанда тәрбие болмайды, тұлғаның даму барысында кездейсоқ жағдайлар орын алады.
Сынып жетекшісінің назарындағы екінші объектісі мен міндеті - ұжымды ұйымдастыру және дамыту.
Сынып жетекшісінің үшінші міндеті - оқушы тұлғасының қалыптасуына көмектесу, оның қабілеттерінің, қызығушылығының, бейімділігінің және ішкі табиғи күштерінің ашылып, арта түсуіне жағдай жасау.

- Сынып жетекшісінің атқаратын қызметтері: Талдау қызметі:
  - балалардың жеке дара ерекшеліктерін зерттеу;
  - өр оқушының отбасындағы тәрбиесін зерттеп, талдау;
  - оқушы мен ұжымның тәрбиелік деңгейін талдап, бағалау;
  - сынып ұжымының қалыптасуы мен дамуын зерттеп, талдау;
  - ортаның сынып оқушыларына ықпалын зерттеп, талдау;
  - өткізілетін іс-шараның тәрбиелік құндылығын талдау;
- Болжамдық (прогностикалық):
  - тәрбиелік ықпал мен жоспарланған іс-шараның нәтижесін болжау;
  - оқушылардың жеке дара даму деңгейінің нәтижесін болжау;
  - ұжымның қалыптасуы мен даму кезеңдерін болжау;
  - мектептің тәрбие жүйесіне сәйкес сыныптағы тәрбие жүйесінің моделін құру;
  - ұжымдағы қалыптасып келе жатқан қарым-қатынастардың салдарын болжау (оқушылар арасындағы, ата-аналар оқытушылар арасындағы) ұйымдастыру-үйлестіру;

- Сынып жетекшісі тәрбие процестерінің ерекшеліктерін ескере отырып, тәрбие ісін мынадай бірізділікпен басқарса жұмыс нәтижелі болады:
  - тәрбие ісінің негізгі мақсатын, міндеттерін, маңызын біліп, түсіну, өзекті мәселелерін көре білу. Оқу-тәрбие жұмысының тиімді әдістері мен қажетті түрлерін пайдалану әдістемесін меңгеріп алуы;
  - талдау барысында тәрбие ісінің белгіленген мақсатқа сәйкестігін анықтау, кемшіліктерінің себептерін түсіну. Мұғалімнің тәрбиелік іс-шараны талдау шеберлігі, өзінің көзқарасын қорғап, дәлелдей алуы;
  - тәрбие ісінің нақты бағдарламасын жасауы. Оқушылардың көзқарасын қалыптастыру жолдарын тереңнен ойластыруы;
  - сынып жетекшісі іс-әрекетті ұйымдастырып қана қоймай, оқушылардың жақсы қасиеттерінің дамуына жағдай жасауға тиіс. Істі қорытындылағанда, оқушылардың жетістіктеріне аса көңіл бөлген жөн;
  - тәрбиелеу барысында мұғалімнің өзінің күшті және әлсіз жақтарын ескеруі;
  - тәрбие ісін жетілдіру мақсатымен мезгіл-мезгіл өз жұмысын өзі тексеріп, талдап, оқушылардың даму деңгейін зерттеп отыруы;
  - оқушыларды зерттеу арқылы тәрбиелік міндеттерді анықтауы.

- Сынып жетекші жоспарының үлгі құрылымы:
    - сыныптың қысқаша сипаттамасы және оқушылар жайлы жплды мәліметтер.
    - сынып ұжымы қызметінің негізгі бағыттары мен формалары.
    - тәрбие міндеттері.
    - сыныпта сабақ беретін мұғалімдермен жұмыс.
    - ата-аналармен жұмыс.
    - сынып жетекшінің жұмыс есебін жүргізуі.
    - сынып жетекшінің есеп беруі.
- Тәрбие жоспарына қойылатын кейбір талаптар:
- жоспардық қоғам талаптарына, мақсатына сәйкестігі;
  - өмірмен тығыз байланыстылығы;
  - жоспарға тәрбиенің барлық салаларынан жұмыстар енгізу;
  - тәрбие жұмысы формаларының оқушылардың жасына, ұжымының ерекшеліктеріне, тәрбиелік деңгейіне сәйкес болуы;
  - жоспардық жан-жақтылығы, тәрбиенің барлық салаларын қамтамасыз етуі (комплекті тұрғыдан);
  - жоспардық нақтылығы.

- Тәрбие жоспарының екінші түрі:
  - I. Сынып оқушыларына мінездеме.
  - II. Тәрбиелік міндеттер.
    1. Саяси мәдениетін қалыптастыру.
    2. Имандылыққа, адамгершілікке, ізгілікке тәрбиелеу.
      - а) Ұлттық мінез-құлық пен әдеп-ғұрып негізінде тәрбиелеу;
      - ә) Халықтың салт-дәстүрге сүйеніп тәрбиелеу.
    3. Білім алуға саналы көзқарасын қалыптастыру және қоғам арасындағы белсенділігін дамыту.
    4. Өз еліне, атамекеніне сүйіспеншілік және халықтар достығын құрметтеуге тәрбиелеу.
    5. Еңбекке, халықтың іскерлікке баулу, үнем тәрбиесін беру.
    6. Әсемдікке тәрбиелеу және көркемдік қабілетін дамыту.
    7. Дене тәрбиесін жетілдіру, гигиеналық тәрбие.
    8. Экологиялық және азаматтың жауапкершілікке тәрбиелеу

Қорытынды

- Мектеп тәрбиесінен өтпеген бала - суарылмай тұрған гүл сияқты, барлық әсем түсінен айырылып қалады.

Адам табиғатындағы ақылсыздықты тек тәрбиенің күшімен ғана ақылға келтіруге болады. Сондықтан тәрбиеге әрқашан бірінші жетекшілікті беру керек.

● Әдебиеттер:

1. Ю.П.Азаров. Отбасы педагогикасы. - Москва, 1985.
2. В.А. Сухомлинский. Ата-ана педагогикасы. - Алматы, 1983.
3. Н.И.Болдыров. Сынып жетекші. - Алматы, 1980.
4. Қ.Жарыңбаев, С.Қалиев. Қазақтың тәлім-тәрбиесі. -Алматы, 1995.
5. К.Ж.Қожахметова. Сынып жетекшісі. - Алматы: Әлем, 2000